

Beni İsrail'den ve Yahudilerin İslamiyete girmesi ile onların bazı yanlış telakki ve düşüncelerinin Müslüman olması ve İslam'ın malı olarak tevehhüm edilmesini nasıl anlamalıyız?

Bir kimse Müslüman olunca, elbise değiştirir gibi her şeyiyle değişmiyor, değişmiyor. Eski bilgileri, âdetleri, gelenek ve görenekleri de beraberinde gelebiliyor.

İslâma ve özellikle tefsire girmiş olan Yahudi, Hristiyan ve diğer dinlere ait kültür kalıntılarıyla, dinin gerek lehine ve gerekse aleyhine uydurulup Hz. Peygamber'e (asm) ve sahâbe ve müteakip nesillere izafe edilen her türlü haber, **İsrailiyat** kelimesinin manası içine girer. Bu gibi haberler en çok Tevrat ve İsrail kültüründen geldiği için, tağlib yoluyla bütün sonradan İslam'a girmiş bu haberlere İsrailiyat denilmiştir.

Özellikle Vehb b. Münebbih ve Ka'bu'l-Ahbar gibi İslama sonradan girmiş makbul âlimlerin vasıtası ile İslama girmişler. Kur'an, birçok olay ve kıssaların detaylarını müphem ve belirsiz bıraktığı için, bu gibi âlimler bu detay konuları eski malumatları olan Tevrat ve İncil gibi kitaplarla izah etmişlerdir. Böylelikle bu gibi malumatlar İslam dairesine girmiş oluyor.

Ayrıca bu konuda Peygamberimiz (asm)'in de bazı teşvikleri olmuştur:

"Benim tarafımdan (teblîğ edilen Kur'ân'dan) bir âyet olsun halka ulaştırınız. İsrâîloğulları'ndan da (ibretli kıssalar) haber verebilirsiniz. Bunda bir sakınca yoktur. Her kim (benim söylemediğim bir şeyi söyledi diye) bile bile bana yalan isnâd ederse, o da cehennemdeki yerine yerleşmeye hazırlansın."(1)

Hemen şunu belirtelim ki; peygamberler, Hz. Âdem'den Peygamberimiz Hz. Muhammed'e kadar birbirlerinin izleyicisidirler. Hepsi aynı yolu savunmuşlardır. Kur'anî terminolojide bu yolun adı **İslam**'dır.

Peygamberlerin hepsi aynı yolun izleyicileri olduklarına göre, birine indirilen kitap, kendinden öncekine indirilen kitabın doğrulayıcısıdır. Ancak bir kitabın kendinden önceki kitabın doğrulayıcı olması, o kitabın bir fotokopisi olması anlamında değildir. Hepsinde itikat konuları aynıdır, ama pratik hayatla ilgili meselelerde birtakım farklılıklar vardır.

İşte bu gibi farklılık arz eden konularda bir sonraki kitap, bir önceki kitabı nesh eder. Yani o farklı konulardaki hükümlerini iptal eder. Ayrıca eğitim üslupları açısından da aralarında birtakım farklılıklar söz konusu olabilir. Çünkü eğitimde takip edilecek metotlar, toplumların yapıları, kültürel birikimleri ve psikolojilerine göre tespit edilir.

İsrailiyatı çeşitli açılardan kısımlara ayırmak mümkündür. Ancak bizi ilgilendiren, İslam'a uyma ve uymama, bir de onları nakletmenin caiz olup olmaması gibi hususlardır. İşte bu açıdan **İsrailiyatı üç kısma ayırabiliriz:**

- *İslam'a uygun olan İsrailiyat.*
- *İslam'a uygun olmayan İsrailiyat.*
- *Hakkında hüküm bulunmayan; doğrulanması ya da yalanlanması için elde bir kıstas bulunmayan İsrailiyat.*

Tevrat ve İncil, bütünüyle tahrif edilmiş kitaplar değildir. Bu nedenle hak ile batılı bir arada bulundurulur. Bunlardan Kur'an ve sahih sünnete uygun düşenler haktır. İslam'a uygun olan İsrailiyattan maksat da bu tür hususlardır. Peygamber (asm)'in, başta aktardığımız,

"İsrâiloğullarından da (ibretli kıssalar) haber verebilirsiniz. Bunda bir sakınca yoktur."

anlamındaki hadisi bu tür İsrailiyata yorumlanmıştır.

Kur'an ve sahih sünnetle bağdaşmayan İsrailiyat ise batıldır ve bu gibi İsrailiyat, ancak reddedilmek ve eleştirilmek kaydıyla nakledilebilir. **İsrailiyatı nakletmeyi yasaklayan rivayetler** de(2) bu tür İsrailiyata yorumlanmıştır.

Bir kısım İsrailiyat ise, dini hüküm taşımayan hususlarla, olması da olmaması da ihtimal dahilinde olan olayları nakleden İsrailiyattır. Bu tür İsrailiyatın nakledilmesini bazı alimler caiz görmüştür. Kimi de İsrailiyattan olduklarının belirtilmesi kaydıyla caiz olduğunu söylemişlerdir.

Özetle, İslamiyete ait olmayan bazı İsrailiyat bilgileri, İslam'ın malı zannedilmiş. Bu bilgilerdeki eksikler, hatalar ve kusurlar da İslama mal edilmiş. Bunların İslamiyete ait olmadığı anlaşılırsa, itirazlar da ortadan kalkacaktır.

Dipnotlar:

(1) bk. Buhari, Enbiya 50; Müslim, Zühd 72; Tirmizi, İlim 13; Müsned, III/39.

(2) *bk. Ahmed b. Hanbel, III/387; Ibnu Kesir, V/329.*